

2 september 2026

Uitgave van de Leido Academy, het thema-netwerk voor LevenLang Leren

NCP-NLQF en NVAO Mogelijkheid voor een gezamenlijk 'experiment'?

1. Inleiding

Zo, we weten onderhand wie bij OCW de taken voor hun rekening hebben genomen. Er is al een stroompje publicaties op gang gekomen, met allerlei voorstellen voor het mbo, hbo en wo. Daarbij hoort o.a. het plan om versneld het Professional Doctorate in te voeren als een formele opleiding¹.

Hier geven we echter een voorstel rond kwaliteitsborging, kort omschreven, misschien om mee te nemen in het beleid dat ongetwijfeld een vernieuwing ondergaat, met belangrijke zaken 'op de rol'.

2. NCP-NLQF en NVAO over en weer

Het uitgangspunt voor het voorstel is dat formele opleidingen in het hbo en wo na een beoordeling door de NVAO van de vereiste kwaliteit en het niveau volledig automatisch een plekje krijgen in het nationale raamwerk voor onderwijskwalificaties. Zo moet bij een nieuwe Ad-opleiding die het gehele beoordelingstraject heeft doorlopen, in het diplomasupplement worden gesproken van een kwalificatie op niveau 5 van het NLQF (Netherlands Qualification Framework – Nederlands Kwalificatieraamwerk) en daarmee van het EQF (European Qualifications Framework – meervoud dus). Dat mag zo lang als de opleiding bestaat.

Alle non-formele opleidingen kunnen zich ook laten koppelen aan een niveau van het NLQF resp. het EQF door een commissie van het Nationaal Coördinatiepunt van het NLQF naar het zelf aangedragen niveau te laten kijken. Die beoordeling heeft op zich niet van doen met de kwaliteit van de opleiding. Dat 'misverstand' kan wel ontstaan, afhankelijk hoe de aanbieder over het niveau communiceert. Zo staan dus een formele Ad en een tweejarige non-formele kwalificatie beide op niveau 5, met elk hun eigen status. De erkenning door de NVAO speelt aldus een belangrijke rol, naast de 'merken' die non-formele (niet-bekostigde) opleidingen zoal gebruiken.

Het over-en-weer naar elkaar verwijzen is daarom lastig. Vooral het verwijzen van de vergelijkbaarheid van een non-formele kwalificatie met de formele opleiding is tricky en is al snel leidend tot een verboden constructie; denk maar aan een formulering als: 'onze kwalificatie op niveau 5 is te vergelijkbaar met een Associate degree...'.

Die formulering is gelukkig steeds meer uit het beeld aan het verdwijnen, doordat het spreken van 'een opleiding op NLQF-5' vaker bij de doelgroepen al een bepaald beeld oproept. Het niveau speelt derhalve een cruciale rol, naast de 'reputatie' van de aanbieder. Bekostigde instellingen hebben die eigenlijk vanzelf... en de commerciële aanbieders bouwen hun status door de jaren heen op... Maar dan is de vraag of de keurmerken van de NVAO en het NCP-NLQF meer naar elkaar toe (zullen) gaan groeien, helemaal niet zo gek als bijvoorbeeld naar de bekostigde

¹ We zullen er geen aparte aandacht meer aan besteden, de Professional Doctorate. Het is wel opmerkelijk dat drie 'doctoraats-opleidingen' bij elkaar zijn 'geveegd' onder de noemer 'doctoraat'. De misverstanden ontstaan nu al vanzelf dat zoals in hbo-land het behalen van de PD ziet als 'promoveren'. En dat je dan ook kunt werken met de titel PD of Doctor (PhD). Die PD mag alleen maar achter de naam worden gezet, met een 'beroepstoevoeging'. Nog anders gezegd: Er wordt een graad PD behaald op niveau 8 van het NLQF. Wat dit verder betekent, is voer voor een toekomstige nieuwsbrief, als de TK er verder iets mee gaat doen...

aanbieders die eveneens onder dezelfde hogeschool-naam met non-formele kwalificaties (gekoppeld aan het NLQF) de private markt opgaan.

3 Voorstel voor een projectje

Om bepaalde aspecten te bezien van die 'herkenbaarheid' is het wellicht aardig om als OCW een projectje te organiseren, om wellicht over en weer te merken hoe de beoordelingen in z'n werk gaan. Dat moet overigens los worden gezien van de samenwerking die het NCP-NLQF en de NVAO al hebben rond bepaalde aspecten, gelet op allerlei ontwikkelingen.

1. Neem – willekeurig en in goed overleg (wie durft...) een geaccrediteerde Ad-opleiding alsmede een kwalificatie die twee jaren fulltime studie vraagt, op niveau 5, en door het NCP als zodanig in het NLQF is ingeschaald;
2. Stel een specifiek NVAO-panel samen voor het beoordelen van Ad-opleidingen en zorg aan de kant van het NCP-NLQF voor een commissie met mensen die ervaring hebben met het inschalen van non-formele kwalificaties;
3. Het NVAO-panel beoordeelt vervolgens zo goed als mogelijk die non-formele kwalificatie aan de hand van de criteria en de standaarden bij de formele accreditatie; de NCP-NLQF-commissie doet dit voor de aangedragen Ad-opleiding met inzet van het NLQF-kader. Ze zetten hun ervaringen op papier, kijkend naar zaken die worden bezien, lettend op overeenkomsten en opmerkelijke verschillen (denk bijv. aan het bepalen van het niveau).
4. Het zou vervolgens interessant kunnen zijn om hieraan via de verslagen een studiedag te wijden. Een lastig punt is dat voor de betrokken opleidingen in de openbaarheid allerlei oordelen worden geveld. Dus moet er prudent met alle gegevens worden omgegaan en zo zal er op de studiedag alleen op systeemniveau moeten worden gekeken naar overeenkomsten en verschillen².

3 Kortom

Het experiment als geheel is te zien als een mogelijkheid om – naast wat er al samen wordt gedaan - op beide fronten te zien hoe er te werk wordt gegaan.

² Er zijn landen waar dezelfde organisatie voor de formele en non-formele kwalificaties wordt gebruikt. Gaat dat ook in ons land gebeuren? Denk maar aan de situaties waarin beide soorten kwalificaties toch ook door eenzelfde ho-instelling worden verzorgd...